

Міністерство освіти і науки України
ДНУ Інститут модернізації змісту освіти
Мукачівський державний університет
Малопольський державний університет імені
Вітольда Пілецького в Освенцеми (Польща),
Університет економіки в Братиславі
Факультет економіки бізнесу в Кошице (Словаччина)

**VI Міжнародна
науково-практична конференція
“УПРАВЛІННЯ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИМИ
ТРАНСФОРМАЦІЯМИ ГОСПОДАРСЬКИХ ПРОЦЕСІВ:
РЕАЛІ І ВИКЛИКИ”
Збірник тез доповідей**

4-5 квітня 2024 р.

**Міністерство освіти і науки України
ДНУ Інститут модернізації змісту освіти
Мукачівський державний університет
Малопольський державний університет
імені Вітольда Пілецького в Освенцімі (Польща),
Університет економіки в Братиславі
Факультет економіки бізнесу в Кошице (Словаччина)**

**УПРАВЛІННЯ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИМИ
ТРАНСФОРМАЦІЯМИ ГОСПОДАРСЬКИХ ПРОЦЕСІВ:
РЕАЛІЇ І ВИКЛИКИ**

**MANAGEMENT OF SOCIO-ECONOMIC
TRANSFORMATIONS OF BUSINESS PROCESSES:
REALITIES AND CHALLENGES**

**Тези доповідей
VI Міжнародної науково-практичної конференції**

4-5 квітня 2024 р.

**Мукачево
2024**

СЕКЦІЯ 3. УПРАВЛІННЯ ЕКОНОМІЧНИМИ ПРОЦЕСАМИ СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ

Гарагонич О., Микуланинець С. Сучасні методи просування продукції	69
Гоблик-Маркович Н., Ремез С. Стратегічне управління в умовах змін	72
Джунковська К. Бізнес в умовах війни: основні тенденції	74
Зарічна О., Рокус А. Особливості проведення оцінки конкурентоспроможності підприємства	75
Кадар Ю., Ліба Н. Дослідження поняття «маркетинговий аудит»	78
Ланченко Є. Удосконалення організації праці в сільськогосподарських підприємствах	79
Лизанець А., Нірі К. Сутність, роль та розвиток технологій управління підприємством	82
Лизанець А., Пеленко В. Маркетингова концепція управління збутовою політикою оптового торговельного підприємства	85
Лизанець А., Русин О. Сучасні тенденції розвитку HR-менеджменту	87
Лукеча М., Микуланинець С. Шляхи підвищення ефективності логістичної діяльності підприємства	89
Молнар-Бабіля Д., Удворгелі Л. Впровадження продуктів функціонального призначення у закладах ресторанного господарства	92
Николин Б., Феєр О. Економічна стійкість організації в кризових умовах	94
Попович О., Ярош В. Правові аспекти в управлінні персоналом під час військового стану	95
Проскура В., Баняс З. Прийняття управлінських рішень в умовах нестабільності зовнішнього середовища	97
Пугачевська К., Левко Т. Конкурентоспроможність підприємства в умовах глобалізації	98
Пугачевська К., Мондик К. Маркетингове середовище підприємства: сутність та складові	101
Фокіна-Мезенцева К., Джунковський Ю. Управління проєктами на підприємстві в умовах цифровізації	102
Фокіна-Мезенцева К., Джунковський В. Цифрові технології в управлінні підприємством-суб'єктом ЗЕД	104
Хаустова К., Росул С. Сучасні підходи до сталого розвитку підприємства	105
Шатєєв О. Двосдиний підхід (виробник/споживач) до комплексу маркетингу	107
Шашовець Й. Місце економічної діагностики у системі антикризового управління підприємством	108
Шашовець Й., Новак І. Управління бізнес-процесами як структурним елементом бізнес-середовища підприємства	111

СЕКЦІЯ 4. ФІНАНСОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ТА ОБЛІКОВО-АНАЛІТИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ СУБ'ЄКТІВ НА МІКРО- ТА МАКРОРІВНЯХ

Братюк В., Помельнікова О. Пряме та непряме оподаткування в державі в сучасних реаліях	114
Максименко Д. Формування управлінської звітності за сегментами бізнесу	115
Мойсєєв Д., Ліба Н. Етапи впровадження автоматизованої системи управлінського обліку	117
Москаль О., Ліба Н. Інформаційні системи управління: сутність, функції, ефективність впровадження	119

УДК: 658:005.7

ЙОЛАНА ШАШОВЕЦЬ

к. е. н., старший викладач кафедри менеджменту,
управління економічними процесами та туризму,
Мукачівський державний університет, м. Мукачево, Україна.

ІЛЛЯ НОВАК

здобувач ОС «Бакалавр» спеціальності 073 «Менеджмент»
Мукачівський державний університет, м. Мукачево, Україна

УПРАВЛІННЯ БІЗНЕС-ПРОЦЕСАМИ ЯК СТРУКТУРНИМ ЕЛЕМЕНТОМ БІЗНЕС-СЕРЕДОВИЩА ПІДПРИЄМСТВА

Здійснення успішної господарської діяльності потребує усвідомлення та чіткого визначення власниками та менеджерами підприємств структури свого внутрішнього та зовнішнього середовища. Недосконале знання складу, параметрів та особливостей функціонування бізнес-середовища призводить до зниження ефективності, обмеження реалізації потенціалу та навіть закриття підприємств.

Управління бізнес-середовищем діяльності підприємства належить до одних із найскладніших напрямків менеджменту організацій. Це пов'язано із складністю та багатокомпонентністю самого об'єкту управління та із невизначеністю елементів середовища діяльності, особливо зовнішнього.

Варто зазначити, що на даний час не існує однозначного і загальноприйнятого розуміння сутності поняття «бізнес-середовище підприємства». На думку Ю. Набоки, бізнес-середовище можна визначити як сукупність факторів, у межах яких здійснюється господарська діяльність з метою отримання прибутку. З точки зору конкретного підприємства, бізнес-середовище постає сукупністю невідконтрольних (зовнішнє середовище) та відконтрольних (внутрішнє середовище) факторів, які впливають на його господарську діяльність [1, с. 193] .

М. І. Мельник характеризує бізнес-середовище як сукупність окремих суб'єктів економіки (з їх взаємозв'язками і взаємовідносинами) і факторів оточуючого (зовнішнього) середовища, які впливають на них. При цьому внутрішнє середовище кожного підприємства як відкритої системи видозмінюється під впливом зовнішнього середовища, в якому і виявляється кінцевий результат господарської діяльності [2, с. 251] .

Також існує підхід, згідно з яким бізнес-середовище охоплює широкий спектр факторів (економічних, демографічних, соціальних, політичних, правових, технологічних тощо), які впливають на ділову активність суб'єктів господарювання. Згадані фактори прийнято називати факторами “PESTLE” (P – політичні, E – економічні, S – соціально-культурні, T – технологічні, L – правові, E – етичні фактори). [3, с. 9]

Таким чином, узагальнюючи і одночасно спрощуючи підходи до трактування терміну «бізнес-середовище», сформулюємо таке визначення : під бізнес-середовищем господарської діяльності підприємства потрібно розуміти сукупність економічних та позаекономічних умов ведення бізнесу, а також бізнес-процесів, які здійснюються на підприємствах.

Під бізнес-процесом у широкому значенні розуміється структурована послідовність дій з виконання певного виду діяльності на всіх етапах життєвого циклу суб'єкта діяльності - від створення концептуальної ідеї через проектування до реалізації і результату (здача в експлуатацію об'єкта, постачання продукції, надання послуг, закінчення певної фази діяльності), тобто певний системно-замкнений процес.

Бізнес-процес являє собою сукупність бізнес-операцій, певну кількість видів діяльності, що починаються з одного або більше входів і закінчуються створенням продукції, необхідної клієнту (клієнт - не обов'язково зовнішній відносно підприємства

споживач, це може бути підрозділ організації або конкретний працівник). Призначення кожного бізнес-процесу полягає в тому, аби запропонувати клієнтові продукцію, що задовольняє його за вартістю, довговічністю, сервісом та якістю. Під продукцією в такому разі розуміється результат бізнесу, що має матеріальну або нематеріальну цінність для конкретного клієнта.

Будь-який бізнес-процес має власника, відповідального за його виконання, а також такі елементи, як вхід, вихід, управління і ресурси (рис.1).

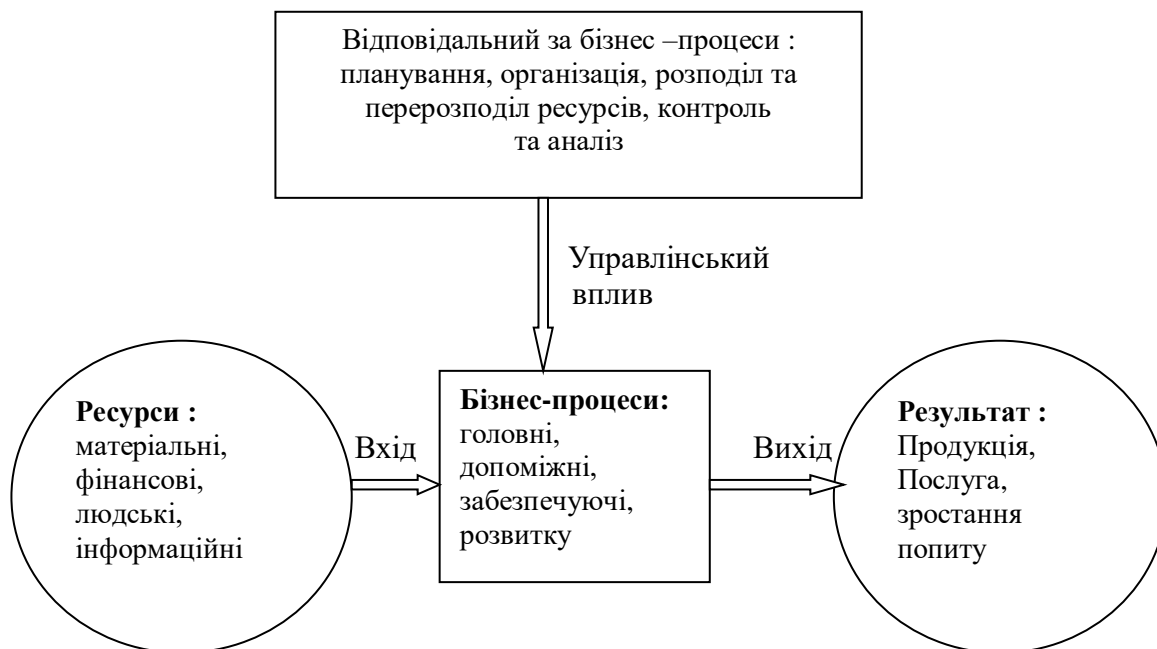

Рисунок 1. Структура бізнес-процесу підприємства

На сучасних підприємствах, які застосовують процесний підхід до управління, актуальним є питання використання спеціальних технологій для побудови бізнес-системи, а також вибір методів оцінки її ефективності. Для ефективного управління бізнес-процесами на підприємствах здійснюється оцінка та моделювання бізнес-систем з визначенням конкретних процесів, необхідних для досягнення цілей підприємства [4] .

Управління бізнес-процесами має здійснюватися у нерозривному взаємозв'язку із прийнятими на підприємстві стратегіями поведінки у зовнішньому бізнес-середовищі. Саме бізнес-середовище є ключовим чинником розгортання бізнес-процесів підприємства, оскільки воно визначає:

- наявність, якість, умови залучення та використання ресурсів, необхідних для ведення господарської діяльності ;
- доступність (чи недоступність) для підприємства нових технологій, необхідних для забезпечення конкурентоспроможності товарів/послуг на ринку;
- стратегії залучення та взаємодії з споживачами, які у будь-якому випадку є найголовнішим елементом бізнес-середовища для кожного підприємства.

Отже, управлінням бізнес-процесами – комплексне поняття, яке, на нашу думку, включає :

- регламентацію, тобто кожен процес має бути регламентований, запланований та забезпечений необхідними умовами для функціонування, мають бути визначені відповідальні за процес, необхідні операції, задачі кожного з учасників бізнес-процесу, параметри входів та виходів[4];

- оптимізацію, тобто знаходження параметрів покращення результатів діяльності, способів підвищення ефективності використання ресурсів;

- координацію та взаємне узгодження внутрішньої операційної діяльності підприємства з ключовими елементами бізнес-середовища.

Уся сукупність бізнес-процесів підприємства, як правило, є дуже різномірною, у цьому й проявляється складність управління ними. Різні структурні підрозділи, задіяні у різних функціональних сферах та на різних напрямках господарської діяльності, сконцентровані на результативній реалізації якогось одного чи кількох бізнес-процесів. Завдання менеджменту у даному випадку полягають у тому, щоб звести до «спільного знаменника» окремі завдання, цілі, заплановані результати та алгоритми дій заради їх виконання, не порушивши при цьому загальної для організації стратегічної мети та місії її діяльності.

Список використаних джерел:

1. Набока Ю. В. Бізнес-середовище : характеристика, структура, розвиток, діагностика. *Економічний простір*. № 138, 2018. С. 192 – 200.

2. Мельник М. І. Класифікація бізнес-середовища : системний підхід. *Регіональна економіка*. 2008. № 2. С. 251 – 260

3. Грищенко В. Ф. Грищенко І. В. Бізнес-середовище як фактор розвитку ринку інноваційних технологій в Україні. *Проблеми системного підходу в економіці*. Випуск № 6 (80), 2020. С. 7 -15

4. Тур О. В., А. С. Матусевич. *Управління бізнес-процесами на підприємстві*. Електронне наукове фахове видання «Ефективна економіка». № 6, 2018. URL :

http://www.economy.nayka.com.ua/pdf/6_2018/59.pdf (дата звернення : 31.03.2024 р.)

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>